

Закон Республіки Грузія
«Про прокуратуру в Республіці Грузія»¹⁷⁹
від 21 жовтня 2008 року

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Прокуратура Грузії

1. Прокуратура Грузії (*далі – прокуратура*) – державний орган у системі Міністерства юстиції Грузії, який здійснює свої повноваження згідно із законодавством Грузії.

2. Створення спеціальної або надзвичайної прокуратури забороняється.

3. В межах загальних повноважень, визначених законодавством Грузії, та встановленого законом порядку Міністр юстиції Грузії має право створювати *ad hoc* спеціалізовану прокуратуру, визначати її повноваження і термін діяльності.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому законі терміни вживаються у такому значенні:

- a) прокурор – Міністр юстиції Грузії, Генеральний прокурор Грузії (*далі – Генеральний прокурор*), заступники Генерального прокурора, прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурор м. Тбілісі, окружний прокурор, регіональний прокурор, прокурор Спеціалізованої прокуратури, прокурор з особливо важливих справ, старший прокурор, прокурор, прокурор-криміналіст, прокурор-стажист, керівники та заступники керівників управлінь, підрозділів, відділів та інших прирівняних до них структурних одиниць, які безпосередньо здійснюють функції, передбачені кримінальним процесуальним законодавством, а також у деяких випадках співробітник прокуратури, який безпосередньо не здійснює функції, передбачені кримінальним процесуальним законодавством, але який склав атестаційний іспит для співробітників апарату прокуратури та якому надано прокурорські повноваження за рішенням Міністра юстиції;
- b) слідчий прокуратури – старший слідчий з особливо важливих справ, слідчий з особливо важливих справ, старший слідчий, слідчий, слідчий-стажист;
- c) співробітник прокуратури – прокурор, слідчий прокуратури, радник з правових питань прокуратури, стажист прокуратури, помічник співробітника прокуратури, позаштатний співробітник прокуратури;
- d) стажист прокуратури – особа з вищою юридичною освітою, яка склала атестаційний іспит для співробітників прокуратури та призначена на посаду прокурора, старшого слідчого, слідчого структурного підрозділу або має одну з вищезазначених посад у Генеральній прокуратурі Грузії, прокуратурі Аджарської

¹⁷⁹ Переклад з англійської мови здійснено медіа-центром «Розмай» (Київ).

та Абхазької автономних республік, прокуратурі м. Тбілісі, окружній, регіональній або спеціалізованій прокуратурі згідно зі встановленим Міністром юстиції Грузії порядком;

- e) радник із правових питань прокуратури – особа, яка призначається на посаду, передбачену штатним розписом управління, підрозділу, відділу та структурної одиниці, прирівняної до них, та до функцій якої не входить здійснення повноважень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством. Функції радника з правових питань та функції помічника співробітника або позаштатного співробітника неоднакові;
- f) помічник співробітника прокуратури – технічний співробітник, якого наймають за трудовим договором на посаду помічника співробітника прокуратури згідно зі штатним розписом;
- g) позаштатний співробітник – особа, яку призначають або наймають за трудовим договором на певний період часу для виконання тимчасових завдань прокуратури.

Стаття 3. Завдання прокуратури

1. Згідно зі встановленим законом порядком прокуратура:

- a) здійснює обвинувачення;
- b) з метою забезпечення обвинувачення здійснює процесуальний нагляд на стадії попереднього слідства;
- c) у випадках, передбачених законом, здійснює попереднє слідство у повному обсязі;
- d) здійснює нагляд за точним і однаковим дотриманням вимог законодавства у роботі оперативно-розшукових органів;
- e) здійснює перевірку фактів порушення прав осіб, позбавлених волі, та процесуальні функції у місцях тримання затриманих, попереднього ув'язнення та в місцях обмеження волі, а також в інших установах, які здійснюють пенітенціарні функції або інші призначені судом заходи покарання;
- f) бере участь у судовому розгляді кримінальної справи як сторона та підтримує державне обвинувачення;
- g) здійснює координацію боротьби зі злочинністю;
- h) від імені держави згідно з нормами цивільного судочинства бере участь як позивач у розгляді справ про злочинні угруповання, злочинців, посадових осіб, членів «злочинського світу», торгівців людьми, осіб, які сприяють розповсюдженню наркотичних засобів, а також щодо передачі на користь держави нелегального, здобутого від злочинної діяльності майна особи, засудженої за § 3 (с) статті 194 Кримінального кодексу Грузії;
- i) здійснює оперативно-розшукові заходи згідно з нормами, встановленими законодавством Грузії.

2. Забороняється покладати на прокуратуру обов'язки, не передбачені Конституцією, цим законом та іншими законодавчими актами.

Стаття 4. Принципи діяльності прокуратури

Принципами діяльності прокуратури є:

- a) законність;
- b) захист і повага прав та свобод фізичної особи і прав юридичної особи;
- c) професійність і компетентність;
- d) об'єктивність і неупередженість;
- e) єдність і централізація, підпорядкування нижчих прокурорів та інших співробітників прокуратури Міністру юстиції Грузії;
- f) політичний нейтралітет.

Стаття 5. Правові основи діяльності прокуратури

Правовими основами діяльності прокуратури є: Конституція Грузії, міжнародні договори та угоди Грузії, цей закон та інші правові акти.

Стаття 6. Міжнародні зобов'язання прокуратури

Прокуратура в межах своєї компетенції бере участь у процесі прийняття рішень з тих питань, які впливають із міжнародних договорів та угод Грузії.

Розділ II. Система та організація прокуратури

Стаття 7. Система прокуратури

1. Систему прокуратури складають: Генеральна прокуратура Грузії (*Генеральний прокурор*), прокуратури Аджарської та Абхазької автономних республік, прокуратура м. Тбілісі, окружні прокуратури, регіональні прокуратури, а також спеціальні прокуратури, передбачені § 3 статті 1 цього закону. Термін повноважень прокурорів спеціалізованої прокуратури визначається терміном повноважень спеціалізованої прокуратури.

2. Структура органів прокуратури та посад працівників апарату затверджується Міністром юстиції Грузії згідно з порядком, установленим законом.

Стаття 8. Міністр юстиції Грузії

1. Міністр юстиції Грузії (*Міністр юстиції*):

- a) створює та ліквідує органи прокуратури, визначає територію їх діяльності та в межах своєї компетенції встановлює повноваження структурних одиниць;
- b) призначає та звільняє заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурора м. Тбілісі та окружних прокурорів за рекомендацією Генерального прокурора;

- с) у випадку вчинення злочину забезпечує обвинувачення проти Президента Грузії, члена парламенту Грузії, Голови Верховного Суду Грузії, суддів загальних судів Грузії, членів уряду Грузії, Публічного захисника Грузії¹⁸⁰, Контрольної палати Грузії, членів та Голови Ради Національного банку Грузії, Надзвичайного та Повноважного Посла та посланника Грузії, прокурора, слідчого прокуратури, радника прокуратури, офіцера вищого ешелону Військових Сил та високопосадовця або особи, прирівняної до них згідно зі встановленим законом порядку;
- d) затверджує основні принципи кримінально-правової політики;
- e) розробляє пропозиції щодо фінансування та матеріально-технічного забезпечення прокуратури за поданням Генерального прокурора;
- f) затверджує структуру органів прокуратури, кількість штатних одиниць та розмір заробітної плати співробітників прокуратури в межах виділеного фонду заробітної плати за поданням Генерального прокурора;
- g) в межах своєї компетенції та згідно зі встановленим законом порядку надає та позбавляє співробітників прокуратури спеціальних державних рангів;
- h) представляє прокуратуру у вищих державних органах Грузії, міжнародних організаціях, а також у відносинах із правозахисними органами інших країн;
- i) за поданням Генерального прокурора вирішує питання застосування дисциплінарних стягнень по відношенню до заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурора м. Тбілісі та окружних прокурорів;
- j) на основі та на виконання закону видає нормативні та одноособові правові акти – накази, вказівки та директиви;
- k) ліквідує незаконні накази, вказівки та директиви нижчих прокурорів;
- l) затверджує порядок діяльності прокуратури та його структурних одиниць, а також правила проходження стажування в органах прокуратури;
- m) затверджує Кодекс професійної етики співробітників прокуратури;
- n) створює консультативні ради з метою розвитку діяльності прокуратури;
- o) здійснює інші, надані законодавством Грузії, повноваження.

2. У випадку відсутності Міністра юстиції або у випадку призупинення його/її повноважень Генеральний прокурор виконує повноваження, передбачені § 1 цієї статті, а у випадку відсутності Генерального прокурора або призупинення його/її повноважень один із заступників Генерального прокурора виконує зазначені вище повноваження.

¹⁸⁰ Найменування інституту парламентського уповноваженого з захисту прав людини, омбудсмена (прим. редактора).

3. Основні принципи кримінально-правової політики, які затверджуються Міністром юстиції, підлягають кодифікації. Виконання вищезазначених принципів є обов'язком усіх нижчих прокурорів.

Розкриття змісту основних принципів кримінально-правової політики співробітником прокуратури тягне за собою дисциплінарну відповідальність, передбачену цим законом.

4. Наказ чи інші акти, видані Міністром юстиції, можна оскаржити в суді у випадку їх невідповідності Конституції або законам Грузії.

Стаття 9. Генеральна прокуратура

1. Генеральну прокуратуру очолює Генеральний прокурор, якого призначає і звільняє Президент Грузії за поданням Міністра юстиції.

2. У Генерального прокурора є заступники. Заступники Генерального прокурора призначаються і звільняються Міністром юстиції за поданням Генерального прокурора.

3. У випадку відхилення Міністром юстиції кандидатури заступника Генерального прокурора не дозволяється її повторне подання в межах одного року.

4. Генеральний прокурор:

- a) організовує та очолює діяльність прокуратури згідно зі встановленим законом порядком;
- b) подає Міністру юстиції кандидатури заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурорів м. Тбілісі та окружних прокурорів;
- c) подає Міністру юстиції звернення щодо звільнення заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурора м. Тбілісі та окружних прокурорів;
- d) призначає та звільняє нижчих прокурорів, слідчих та інших співробітників прокуратури окрім осіб, визначених у § 1 (b) статті 8 цього закону;
- e) призначає прокурора зі спеціальними повноваженнями, який розглядає клопотання спеціальної служби контррозвідки та центру боротьби з тероризмом Міністерства внутрішніх справ Грузії про застосування оперативно-технічних заходів згідно з Законом Грузії «Про Службу контррозвідки»;
- f) призначає прокурора зі спеціальними повноваженнями, який подає клопотання до суду про визначення організації як терористичної;
- g) у випадку вчинення злочину здійснює обвинувачення проти Міністра юстиції згідно зі встановленим законом порядком;
- h) направляє до суду апеляцію з вимогою погіршити умови утримання засудженої особи;

- i) надає статистичні звіти, здійснює узагальнення та вдосконалення прокурорської і слідчої практики, розповсюдження найбільш передових матеріально-технічних засобів та запровадження у практику передового досвіду;
- j) надає пропозиції Міністру юстиції щодо фінансування та матеріально-технічного забезпечення прокуратури;
- k) в межах виділеного фонду заробітної плати подає Міністру юстиції на затвердження структуру прокуратури, кількість штатних одиниць та розмір заробітної плати співробітників прокуратури;
- l) визначає функціональні обов'язки своїх заступників, органів прокуратури та їх структурних одиниць;
- m) вирішує питання дисциплінарних стягнень щодо співробітників прокуратури за винятком осіб, передбачених § 1 (е) статті 8 цього закону;
- n) надає пропозиції Міністру юстиції стосовно дисциплінарних стягнень щодо осіб, передбачених § 1 (е) статті 8 цього закону;
- o) на основі та на виконання закону нормативні та одноособові правові акти – накази, вказівки, директиви;
- p) скасовує незаконні накази, вказівки та директиви нижчих прокурорів;
- q) розглядає скарги та заяви громадян;
- r) здійснює інші передбачені законодавством Грузії повноваження;
- s) у випадку відсутності Генерального прокурора або призупинення його/її перебування на посаді один із заступників Генерального прокурора здійснює його/її обов'язки;
- t) наказ або інший акт Генерального прокурора у випадку невідповідності Конституції або законам Грузії може бути оскаржено до Міністра юстиції або суду;
- u) до складу Генеральної прокуратури входять такі структурні одиниці: управління, підрозділи та інші структури (підструктури), які мають керівників та можуть мати заступників керівників структурних відділів, прокурорів з особливо важливих справ, старших прокурорів, прокурорів-криміналістів, прокурорів, старших слідчих з особливо важливих справ, слідчих з особливо важливих справ, радників та спеціальних співробітників.

Стаття 10. Прокуратури Аджарської та Абхазької автономних республік

1. Прокуратури Аджарської та Абхазької автономних республік очолюють відповідно прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік, яких призначає та звільняє Міністр юстиції за поданням Генерального прокурора.

2. У випадку відхилення Міністром юстиції кандидатур прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік не дозволяється їх повторне подання в межах одного року.

3. Прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік мають своїх заступників, яких призначає та звільняє Генеральний прокурор.

4. До складу прокуратур Аджарської та Абхазької автономних республік входять такі структурні одиниці: управління та інші структурні підрозділи, які мають керівників та можуть мати заступників керівників структурних відділів, старших прокурорів, прокурорів-криміналістів, прокурорів, старших слідчих, слідчих, радників та спеціальних співробітників.

5. Начальники управлінь та інших структурних підрозділів прокуратур Аджарської та Абхазької автономних республік, а також їх заступники, начальники слідчих відділів та їх заступники, прокурори слідчих відділів, прокурори-криміналісти, старші прокурори і прокурори управлінь та інших структурних відділів, радники, спеціальні співробітники, регіональні прокурори і заступники прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурори, старші слідчі, радники та спеціальні співробітники окружної прокуратури, розміщеної на території юрисдикції Аджарської та Абхазької автономних республік, призначаються та звільняються Генеральним прокурором.

6. Прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік у межах своїх повноважень видають одноособові правові акти – накази, виконання яких є обов'язковим для нижчих прокурорів та співробітників прокуратури.

Стаття 11. Прокуратура м. Тбілісі та регіональні прокуратури

1. Прокуратуру м. Тбілісі та регіональні прокуратури очолюють відповідно прокурор Тбілісі та регіональний прокурор, яких призначає та звільняє Міністр юстиції за поданням Генерального прокурора.

2. У випадку відхилення Міністром юстиції кандидатури прокурора м. Тбілісі та регіональних прокурорів не дозволяється їх повторне подання в межах одного року.

3. Регіональна прокуратура створюється за територіальними одиницями. Територія юрисдикції регіональної прокуратури визначається Міністром.

4. Прокурор м. Тбілісі і регіональні прокурори мають заступників, яких призначає та звільняє Міністр юстиції.

5. До складу прокуратур м. Тбілісі та регіонів входять управління та інші структурні відділи, які мають начальників і можуть також мати заступників начальників структурних відділів, старших прокурорів, прокурорів-криміналістів, прокурорів, старших слідчих, слідчих, радників та спеціалістів.

6. Співробітників прокуратур м. Тбілісі та регіонів, за виключенням осіб, визначених у § 1 цієї статті, призначає та звільняє Міністр юстиції.

7. Прокурор м. Тбілісі та регіональні прокурори в межах своєї компетенції видають одноособові правові акти – накази, виконання яких є обов'язковим для нижчих співробітників відповідної прокуратури.

Стаття 12. Окружні прокуратури

1. Окружні прокуратури очолюють окружні прокурори, яких призначає та звільняє Міністр юстиції за поданням Генерального прокурора.
2. Окружні прокуратури створюються за територіальними одиницями. Територія юрисдикції окружної прокуратури визначається Міністром юстиції.
3. Окружні прокурори можуть мати заступників, які призначаються та звільняються Генеральним прокурором.
4. Окружні прокуратури мають прокурорів, офіс-менеджерів та можуть мати спеціальних співробітників, яких призначає та звільняє Генеральний прокурор.
5. Окружні прокурори в межах своєї компетенції видають одноособові правові акти – накази, виконання яких є обов'язковими для нижчих співробітників відповідної прокуратури.

Стаття 13. Форми підпорядкування нижчого прокурора вищому

1. Підпорядкування нижчого прокурора вищому має таке значення:
 - a) обов'язковість виконання нижчим прокурором вказівок вищого щодо організації та діяльності прокуратури;
 - b) обов'язковість звітування нижчого прокурора перед вищим у ході здійснення ним своїх функціональних обов'язків;
 - c) здійснення вищим прокурором у випадку необхідності повноважень нижчого прокурора або доручення нижчому прокурору здійснювати його/її окремі повноваження;
 - d) відміну вищим прокурором прийнятих нижчим прокурором актів і рішень та внесення до них змін або їх заміну іншими рішеннями й актами;
 - e) розгляд вищим прокурором скарг на рішення та акти нижчого прокурора;
 - f) надання нижчим прокурором вищому звіту про свою діяльність, інформацію, справи та матеріали.
2. Відповідно до Конституції та цього закону Міністр юстиції має право встановлювати інші форми підпорядкування нижчого прокурора вищому.
3. Нижчий прокурор та інші співробітники прокуратури зобов'язані виконувати усі законні вимоги та вказівки вищого прокурора.

Розділ III. Напрями діяльності прокуратури

Стаття 14. Здійснення обвинувачення

1. Прокуратура здійснює обвинувачення у порядку та в межах установлених кримінальним процесуальним законом.
2. З метою забезпечення обвинувачення прокуратура на стадії попереднього слідства здійснює процесуальний нагляд.

Стаття 15. Попереднє слідство

У справах про злочини та інші протиправні діяння, передбачені процесуальним законодавством та в установленому законом порядку, прокуратура у повному обсязі здійснює попереднє слідство та може здійснювати оперативно-кримінальні заходи.

Стаття 16. Нагляд за чітким та однаковим здійсненням діяльності оперативними органами по боротьбі зі злочинністю

1. З метою забезпечення чіткого та однакового виконання вимог законодавства про діяльність оперативних органів по боротьбі зі злочинністю прокурор забезпечує нагляд за оперативними заходами, які здійснюються оперативними органами по боротьбі зі злочинністю, а також за законністю їх рішень у процесі здійснення цієї діяльності.

2. Законність та вмотивованість постанови судді про проведення, продовження та зупинення оперативних заходів по боротьбі зі злочинністю не є предметом прокурорського нагляду.

3. Дані про особу, яка надає або надавала конфіденційну допомогу оперативному органу по боротьбі зі злочинністю, співпрацює або співпрацювала з ним, а також тактика отримання оперативної інформації, організація оперативної розробки і секретна частина інших справ оперативно-розшукового обліку не є предметом прокурорського нагляду.

4. Правом на здійснення оперативної розробки справи та на ознайомлення з конфіденційними матеріалами оперативно-розшукового обліку справ мають такі особи: Міністр юстиції, Генеральний прокурор, заступники Генерального прокурора, керівники структурних підрозділів прокуратури та їх заступники, прокурори та заступники прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, окружні прокурори та їх заступники, прокурор м. Тбілісі та його/її заступники та регіональні прокурори відповідно до територій їх юрисдикції; а також інші прокурори, визначені Міністром юстиції, Генеральним прокурором і заступниками Генерального прокурора, прокурорами Аджарської та Абхазької автономних республік, окружними прокурорами, прокурором м. Тбілісі та регіональними прокурорами.

Стаття 17. Захист прав людини та забезпечення процесуальних функцій у місцях тримання під вартою, попереднього затримання, позбавлення або обмеження волі

1. Прокурор має такі повноваження:

- a) з метою дотримання закону інспектувати установи, які здійснюють взяття під варту, попереднє затримання, позбавлення або обмеження волі та інші пенітенціарні установи з виконання покарань та заходів примусового характеру;
- b) з метою виконання повноважень, передбачених підпунктом (а) цієї статті у будь-який час відвідувати відповідні установи;

- с) опитувати затриманих, взятих під варту, засуджених та осіб, до яких застосовано заходи примусового характеру;
 - д) знайомитися із документами, відповідно до яких осіб затримано, взято під варту, покарано або застосовано проти них заходи примусового характеру;
 - е) вживати термінових заходів з метою звільнення особи, яку незаконно затримано, взято під варту, або проти якої застосовано заходи примусового характеру.
2. Прокурор здійснює інші повноваження, передбачені законодавством Грузії.

Стаття 18. Прокурор як державний обвинувач

1. Прокурор виступає як державний обвинувач у суді першої інстанції. На нього/неї покладено зобов'язання доводити обвинувачення.
2. Прокурор має право відмовитися від підтримання обвинувачення повністю або частково, якщо зібрані докази не доводять обвинувачення. Відмова прокурора від обвинувачення має бути обґрунтованою.
3. На стадії судового розгляду справи прокурор може здійснювати такі права: заявляти клопотання або відвід; представляти докази і брати участь у розгляді щодо допустимості доказів, зупинення процедури обвинувачення або/та попереднього слідства, зупинення процедури обвинувачення, повернення справи на додаткове розслідування, направлення справи у суд та інших питань.
4. У суді першої інстанції та на стадії апеляційного провадження прокурор зобов'язаний брати участь у розгляді справи публічного обвинувачення. Він/вона можуть здійснювати такі права: заявляти клопотання або відвід; представляти докази; брати участь у розгляді доказів, представлених стороною захисту; висловлювати свою думку стосовно питань, які виникають під час судового розгляду; брати участь у судових дебатах сторін та висловлювати суду свою позицію стосовно доведеності обвинувачення, кримінальної кваліфікації діяння, осудності підсудної особи, виду покарання, призначення міри покарання, кримінальної відповідальності та звільнення від покарання.
5. Прокурор підтримує свою скаргу або як сторона висловлює думку щодо скарг, які вносять інші учасники процесу.

Стаття 19. Координація боротьби зі злочинністю

1. Із метою вчасного викриття, розслідування, розкриття, утримання та попередження злочину, а також уникнення розвитку кримінальної ситуації, ліквідації причин та умов злочину прокуратура координує боротьбу зі злочинністю та співпрацю органів правопорядку.
2. Порядок координації боротьби зі злочинністю визначається Положенням, яке затверджується Президентом Грузії.

Стаття 20. Цивільний позов прокурора про передання на користь держави незаконного, нелегального, отриманого злочинним шляхом майна

1. Згідно з норм цивільно-процесуального законодавства та у встановлених ним межах прокурор подає цивільний позов проти злочинного угруповання, злочинця, посадової особи, члена «злочинського світу», торгівця людьми, особи, яка сприяє розповсюдженню наркотичних засобів, а також стосовно передання на користь держави незаконного, нелегального та отриманого злочинним шляхом майна особи, яку засуджено за злочини, передбачені § 3 (с) статті 194 Кримінального кодексу Грузії.

Розділ IV. Прокурорські акти

Стаття 21. Система прокурорських актів

Під час виконання своїх службових обов'язків прокурор у межах своєї компетенції та у встановленому законодавством Грузії порядку вносить такі акти: вимогу, подання, протест, постанову, погодження, вказівку, скаргу, інформацію.

Стаття 22. Вимога

1. Прокурор має право вимагати:

- a) здійснення у кримінальній справі ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства, організації, установи;
- b) виділення спеціаліста з метою вирішення питань, які виникають під час здійснення передбачених законом функцій;
- c) представлення документів, матеріалів, справ, даних та іншої інформації з метою здійснення нагляду або процесуального керівництва.

2. Витребувана інформація надається прокурору протягом 10 днів незалежно від її характеру.

3. За вимогою прокурора документи та інша інформація можуть бути перевірені за місцем їх знаходження прокурором або за його дорученням спеціалістом, експертом чи іншою особою.

4. За вимогою прокурора документи та інша інформація мають бути надані у зазначене прокурором місце.

5. У передбачених законодавством Грузії випадках прокурор зобов'язаний охороняти державні або інші конфіденційні дані, які містяться у витребуваній інформації.

6. Забороняється втручатися в компетенцію суду та вимагати будь-яких матеріалів або справи за виключенням випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Стаття 23. Подання

1. Прокурор у межах своїх повноважень та в порядку, встановленому законодавством Грузії, з метою викорінення причин та умов сприяння порушенням подає учасникам правових відносин, визначених у статтях 14–17 цього закону, інформацію про порушення закону, які протягом 10 днів повинні інформувати прокурора про вжиті заходи.
2. Прокурора інформують про дату розгляду подання. Він/вона має право брати участь у розгляді.

Стаття 24. Протест

1. Прокурор подає письмовий протест про невідповідність правових актів та дій осіб, визначених у статтях 16–17 цього закону.
2. У протесті прокурор може вимагати:
 - a) повної або часткової відміни незаконного акту або приведення його у відповідність до закону;
 - b) зупинення дії незаконного акту;
 - c) відновлення порушеного права;
 - d) накладення відповідних заходів відповідальності на порушника.
3. Прокурор подає протест на незаконний акт до органу, який його видав, або до вищого органу. У такий саме спосіб здійснюється оскарження незаконного акта посадової особи.
4. Протест прокурора розглядається протягом 10 днів після його надходження. Прокурора невідкладно інформують про результати розгляду.
5. Прокурора інформують про дату розгляду протесту.
6. Протест може бути відкликано тим самим або вищим прокурором.
7. Вищий прокурор має право до початку розгляду протесту вносити до нього зміни або замінити його новим протестом.

Стаття 25. Постанова

1. Прокурор у межах своїх повноважень та у встановленому законом порядку залежно від характеру порушення особою або посадовцем законодавства Грузії виносить постанову у справах, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, а також про порушення провадження про адміністративне правопорушення або дисциплінарного провадження.
2. Постанова прокурора про порушення провадження про адміністративне правопорушення або про дисциплінарне провадження розглядається уповноваженим органом або посадовою особою протягом 10 днів після її постановлення. Прокурора інформують про результати розгляду.

Стаття 26. Погодження

У випадках, передбачених законом, прокурор дає письмове погодження на дії державних органів або посадових осіб.

Стаття 27. Вказівка

1. У випадках, передбачених законом, прокурор має право давати письмову вказівку органам попереднього слідства.

2. Вказівка прокурора з питань попереднього слідства є обов'язковою для виконання.

Стаття 28. Скарга

1. Згідно з кримінальним процесуальним законодавством прокурор має право:

a. Оскаржувати ухвалені судові рішення у кримінальній справі, яке ще не вступило в законну силу, у суді вищої інстанції та брати участь у розгляді справи як сторона;

b. За нововиявленими обставинами оскаржувати рішення суду, яке вже вступило в законну силу, та брати участь у судовому розгляді як сторона.

2. До початку розгляду справи скаргу може відкликати той самий або вищий прокурор.

Стаття 29. Інформація

1. Прокурор у межах своєї компетенції інформує відповідні державні органи або органи місцевого самоврядування про стан законності та правопорядок.

Стаття 30. Оскарження прокурорських актів

1. Подання, протест, постанова, вказівка прокурора у встановленому законом порядку можуть бути оскаржені в суді або лише один раз у вищого прокурора протягом 10 днів.

2. Оскарження не зупиняє виконання прокурорських актів за винятком випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Розділ V. Співробітники прокуратури

Стаття 31. Вимоги до кандидатів на посади прокурора та слідчого прокуратури

1. Прокурором, слідчим прокуратури може бути призначений громадянин Грузії, який має вищу юридичну освіту, володіє мовою судочинства, пройшов стажування у прокуратурі протягом від півроку до року, склав атестаційний іспит з конституційного права, кримінального права, кримінального процесуального права, пенітенціарного права та основ оперативно-розшукової діяльності, який прийняв присягу співробітника прокуратури, та за своїми діловими і моральними якостями, а також

за станом здоров'я здатний виконувати обов'язки прокурора або слідчого прокуратури.

2. Від складення атестаційного іспиту звільняються такі особи: Міністр юстиції, Генеральний прокурор, заступники Генерального прокурора або особа, яка склала атестаційний іспит на посаду судді або адвоката. Якщо прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік не склали іспит на посаду судді або адвоката, вони мають зробити це протягом року.

3. Особа, яка відповідає одній із наступних вимог, звільняється від стажування у прокуратурі:

- а) має не менше одного року досвіду роботи судді, слідчого або захисника;
- б) склала атестаційний іспит на посаду судді;
- в) має досвід роботи у сфері права не менше 3 років.

4. Особа, яка відповідає вимогам, викладеним у § 3 цієї статті, може пройти стажування на добровільній основі.

5. Атестаційний іспит для співробітника прокуратури проводиться у формі тестів. Вища рада юстиції Грузії забезпечує завчасне опублікування тестів. Порядок проведення, графік та програма атестаційного іспиту, регламент атестаційної комісії та її склад затверджуються Президентом Грузії за поданням Вищої ради юстиції Грузії. На прохання Генерального прокурора Президент має право призначити додатковий атестаційний іспит.

6. Для того, щоб отримати призначення на посади прокурора м. Тбілісі та його/її заступників, регіональних прокурорів та його/її заступників, а також прокурорів спеціальних прокуратур, потрібно мати досвід у сфері права не менше 3 років. У деяких випадках за вмотивованим рішенням Міністр юстиції має право скоротити термін повноважень прокурора м. Тбілісі та його/її заступників, окружних прокурорів та його/її заступників на 18 місяців. Генеральний прокурор за своїм вмотивованим рішенням може скоротити зазначений вище термін окружних прокурорів та прокурорів спеціалізованих прокуратур на 12 місяців.

7. Співробітники прокуратури проходять атестацію один раз на 3 роки. Порядок проведення атестації визначається Міністром юстиції.

8. Радники, технічні та позаштатні працівники прокуратури призначаються та звільняються Генеральним прокурором згідно зі встановленим Законом Грузії «Про державну службу» порядком.

9. Посада співробітника прокуратури є несумісною з обійманням будь-якої іншої державної посади чи посади в органах місцевого самоврядування, а також зі здійсненням підприємницької або оплачуваної діяльності, за винятком наукової та педагогічної діяльності. Співробітник прокуратури має право одночасно займатися іншою оплачуваною діяльністю у прокуратурі або обіймати іншу посаду у прокуратурі.

10. Співробітник прокуратури не може бути членом політичного об'єднання або займатися політичною діяльністю.

11. Співробітнику прокуратури не дозволяється організовувати страйки та брати в них участь.

Стаття 32. Присяга співробітника прокуратури

1. Перед початком своєї діяльності в органах прокуратури співробітник приймає присягу перед Міністром юстиції: «Я (ім'я, прізвище) урочисто присягаю перед Богом та народом чесно виконувати свої обов'язки у прокуратурі і суворо дотримуватися Конституції Грузії та її законів».

2. Прийняття присяги може бути проведено без релігійної клятви. Особа, яка прийняла присягу, підписується під текстом присяги, який зберігається в його/її особовій справі.

Стаття 33. Підстави для відмови в прийманні на роботу в прокуратуру

Не можуть бути прийняті на роботу в прокуратуру особи, які:

- a) мають судимість;
- b) страждають алкоголізмом, наркоманією, токсикоманією, психічними захворюваннями та іншими важкими хронічними недугами;
- c) визнані в судовому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- d) звільнені з іншої роботи за ганебні вчинки.

Стаття 34. Звільнення співробітника прокуратури

Співробітник прокуратури звільняється за/у зв'язку з:

- a) власним бажанням;
- b) погіршенням стану здоров'я, каліцтвом або хронічною хворобою, внаслідок яких він не може продовжувати роботу;
- c) закінченням передбаченого договором строку;
- d) невиконанням або неналежним виконанням службових обов'язків;
- e) невиконанням або неналежним виконанням передбачених договором службових обов'язків;
- f) службовою невідповідністю;
- g) грубим або систематичним порушенням трудової дисципліни;
- h) скороченням штату;
- i) обранням або призначенням в органи законодавчої, виконавчої, судової влади, місцевого самоврядування, а також у випадках несумісності посад;
- j) порушенням присяги, розголошенням службової таємниці та неналежною поведінкою;
- k) набранням законної сили обвинувальним вироком;

- л) у випадках, передбачених у підпунктах (а), (с) статті 33 цього закону;
- м) втратою громадянства Грузії;
- п) порушенням вимог прийому на роботу;
- о) досягненням пенсійного віку.

Розділ VI. Правовий захист співробітників прокуратури

Стаття 35. Правовий захист співробітника прокуратури

1. При виконанні своїх обов'язків співробітник прокуратури є незалежним. Він/вона не може бути відсторонений від роботи або звільнений окрім випадків, передбачених цим законом та у встановленому порядку.
2. Посягання на співробітника прокуратури під час виконання службових обов'язків, приниження його/її гідності, загроза на його/її адресу, опір, насильство, посягання на його/її життя, здоров'я і майно тягне за собою відповідальність, передбачену законом. У разі надходження заяви або інформації про посягання на здоров'я або майно співробітника прокуратури або його/її членів родини органи державної влади зобов'язані вжити передбачені законом заходи для захисту їх особистості та майнової безпеки.
3. Співробітник прокуратури має право носити та зберігати вогнепальну зброю, а також спеціальні засоби індивідуального захисту у визначеному законом порядку.

Стаття 36. Неприпустимість втручання у діяльність співробітника прокуратури

Втручання посадових осіб, громадських і політичних об'єднань, їх представників або інших осіб, які не уповноважені законом втручатися у діяльність співробітника прокуратури, або здійснення на нього/неї впливу у будь-якій формі та створення перешкод виконанню його/її діяльності карається законом.

Стаття 37. Право співробітника прокуратури на судовий захист

Співробітник прокуратури для захисту своїх прав та свобод може звертатися до суду.

Стаття 38. Відповідальність співробітника прокуратури

1. За вчинення злочину або адміністративного правопорушення співробітник прокуратури несе відповідальність у загальному порядку.
2. Затриманий, взятий під варту або засуджений співробітник прокуратури розміщується або відбуває покарання ізольовано від інших засуджених.
3. Кримінальну справу за фактом вчинення співробітником прокуратури злочину порушує тільки Міністр юстиції. Злочин, вчинений співробітником прокуратури, розслідується тільки Генеральною прокуратурою.

4. У ході розслідування кримінальної справи до ухвалення остаточного рішення Міністр юстиції або Генеральний прокурор у встановленому порядку мають право відсторонити співробітника прокуратури від роботи.

5. За порушення присяги, трудової дисципліни, вчинення ганебних дій або/та невиконання чи неналежне виконання покладених на нього/неї обов'язків до співробітника прокуратури застосовуються такі дисциплінарні стягнення:

- a) зауваження;
- b) догана;
- c) пониження в посаді;
- d) звільнення з посади;
- e) звільнення з прокуратури.

6. У випадку підтвердження факту дисциплінарного порушення дисциплінарне стягнення накладається не пізніше одного року. У зазначений вище термін не входить час перебування співробітника прокуратури у відпустці або на лікарняному. Дисциплінарне стягнення не накладається, якщо з часу вчинення порушення минуло 3 роки. Співробітника звільняють з прокуратури у разі вчинення навмисного порушення, незалежно від того, скільки часу минуло з моменту його вчинення. Якщо співробітник вчиняє злочин з необережності, питання про його/її звільнення з прокуратури вирішується уповноваженою особою, незалежно від того, скільки часу минуло з моменту його вчинення, окрім випадків, передбачених законодавством Грузії.

7. Міністр юстиції та Генеральний прокурор в межах своєї компетенції мають право застосовувати щодо співробітника прокуратури дисциплінарні стягнення, передбачені у § 5 цієї статті.

8. Прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік мають право застосовувати лише такі дисциплінарні стягнення, як зауваження і догана.

9. Щодо застосування дисциплінарного стягнення (яке може накладатися лише Генеральним прокурором) за порушення, вчинене співробітником прокуратури, керівник відповідного органу прокуратури вносить пропозицію Генеральному прокурору про застосування дисциплінарного стягнення щодо осіб, передбачених у § 4 (m) статті 9.

10. Щодо того ж самого порушення, вчиненого співробітником прокуратури, може бути застосовано лише одне дисциплінарне стягнення.

11. Міністр юстиції або Генеральний прокурор має право скасувати, пом'якшити або погіршити дисциплінарне стягнення щодо співробітника прокуратури, яке було застосоване особою, передбаченою у § 8 цієї статті.

12. Дисциплінарне стягнення накладається за наказом прокурора. Співробітника, щодо якого застосовується дисциплінарне стягнення, має бути ознайомлено з наказом.

Наказ про накладення дисциплінарного стягнення зберігається в особовій справі співробітника.

13. Співробітник прокуратури вважається таким, що не мав дисциплінарного стягнення, якщо пройшов один рік після його накладення і, якщо його/її не було піддано новому дисциплінарному стягненню.

14. У випадках, передбачених статтею 39 цього закону, дисциплінарне стягнення може бути знято достроково. Дисциплінарне стягнення знімається за відповідним наказом, з яким ознайомлюють співробітника, який мав стягнення. Наказ про дострокове зняття дисциплінарного стягнення зберігається в особовій справі співробітника.

15. Наказ прокурора про застосування дисциплінарного стягнення щодо співробітника прокуратури може бути оскаржено у вищого прокурора або у суді протягом 30 днів.

16. Оскарження наказу не зупиняє виконання дисциплінарного стягнення.

Стаття 39. Заохочення співробітника прокуратури

За зразкове виконання службових обов'язків та інші заслуги для заохочення співробітника прокуратури застосовуються такі заходи:

- a) оголошення подяки;
- b) преміювання або нагородження коштовним подарунком;
- c) надання додаткової оплачуваної відпустки тривалістю 10 календарних днів;
- d) дострокове присвоєння чергового спеціального державного рангу;
- e) присвоєння звання «Почесний співробітник прокуратури» та нагородження нагрудним знаком;
- f) подання до державної нагороди.

Розділ VII. Соціальний захист співробітника прокуратури

Стаття 40. Соціальний захист співробітника прокуратури

1. Соціальний захист співробітника прокуратури гарантується Конституцією Грузії, цим законом та іншими правовими актами Грузії. Держава забезпечує соціальний захист співробітника прокуратури.

2. Співробітник прокуратури підлягає обов'язковому державному страхуванню за рахунок державного бюджету. Збитки, заподіяні співробітнику прокуратури (членам його/її родини) під час виконання службових обов'язків, у повному обсязі відшкодовується з державного бюджету в установленому законом порядку.

3. Співробітник прокуратури має право вимагати відшкодування, передбачене у § 2 цієї статті протягом одного року після заподіяння збитків.

4. У разі загибелі співробітника прокуратури у результаті нападу, який стався під час виконання службових обов'язків, членам його/її родини надається одноразова допомога в розмірі 10 000 GEL¹⁸¹.

5. У разі каліцтва, яке сталося у результаті нападу на співробітника прокуратури під час виконання службових обов'язків, він/вона одержує одноразову допомогу з державного бюджету у розмірі не більше 7000 GEL.

6. Співробітнику прокуратури надається щорічна оплачувана відпустка тривалістю 30 календарних днів.

7. Прокурору, слідчому та раднику прокуратури, які мають такі ж права, як судді суду відповідної інстанції, а також Міністру юстиції, Генеральному прокурору та заступникам Генерального прокурора надаються такі ж пільги, які мають Голова Верховного Суду Грузії та його/її заступники.

Стаття 41. Заробітна плата співробітника прокуратури

1. Заробітна плата співробітника прокуратури складається із посадового окладу, премій та інших доплат, передбачених законодавством Грузії.

2. Посадовий оклад співробітника прокуратури та слідчого Генеральної прокуратури становить не менше 500¹⁸² GEL. Оклад прокурорів та слідчих прокуратур Аджарської та Абхазької автономних республік, прокуратури м. Тбілісі, окружних прокуратур та спеціальних прокуратур, передбачених у § 3 статті 1 цього закону, становить не менше 400 GEL.

Стаття 42. Спеціальні класні чини співробітників прокуратури

1. Прокурору, слідчому та раднику прокуратури відповідно до займаної посади, вченого ступеня, кваліфікації, стажу роботи та за сумлінне виконання своїх службових функцій присвоюються класні чини.

2. Порядок присвоєння та позбавлення класних чинів визначається законодавством Грузії.

3. Класні чини прокурора й слідчого прокуратури прирівняні до спеціальних чинів, які встановлені законодавством Грузії щодо військовослужбовців та співробітників Міністерства внутрішніх справ Грузії.

Розділ VIII. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення прокуратури

Стаття 43. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення прокуратури

1. Фінансування прокуратури здійснюється за рахунок фондів державного бюджету. Згідно зі встановленим законодавством Грузії порядком кошти на витрати прокуратури передбачаються у державному бюджеті окремим кодом.

¹⁸¹ Офіційне позначення національної валюти Грузії – ларі (прим. редактора).

¹⁸² Становить близько 2400 грн (прим. редактора).

2. Матеріально-технічне забезпечення прокуратури здійснюється централізовано.
3. Земельна ділянка, приміщення та обладнання, які знаходяться у володінні прокуратури, рухоме та нерухоме майно, придбане за рахунок коштів державного бюджету, вважаються власністю держави.
4. З метою відшкодування збитків державі суми, конфісковані прокуратурою, направляються до державного бюджету.
5. Представницькі витрати прокуратури відшкодовуються відповідно до встановленого законодавством Грузії порядку.

Розділ IX. Інші питання діяльності та організації прокуратури

Стаття 44. Підвищення кваліфікації співробітників прокуратури

1. Співробітники прокуратури підвищують свою кваліфікацію у спеціальних наукових та навчальних закладах.
2. Співробітники прокуратури можуть підвищувати свою кваліфікацію у навчальних закладах інших країн, правоохоронних установах та науково-дослідних центрах шляхом використання допомоги, передбаченої міжнародними договорами і угодами, а також різноманітними міжнародними програмами.

Стаття 45. Печатка, посвідчення, формений одяг та знаки відмінності

1. Генеральна прокуратура та інші органи прокуратури мають круглу печатку із зображенням Державного герба Грузії та назвою прокуратури.
2. Міністру юстиції та Генеральному прокурору посвідчення видає Президент Грузії.
3. Співробітникам прокуратури посвідчення видають Генеральний прокурор або заступник Генерального прокурора.
4. Співробітник прокуратури, якому присвоєно спеціальний класний чин, носить формений одяг затвердженого зразка. Зразок форменого одягу та знаки відмінності пропонуються Міністром юстиції та затверджуються Президентом Грузії.

Стаття 46. Статистична звітність

Прокуратура спільно з іншими відомствами розробляє єдині форми статистичних даних та встановлює єдиний порядок складення статистичних даних в органах прокуратури.

Стаття 47. Міжнародні відносини прокуратури

Прокуратура має право здійснювати співробітництво з органами інших країн та міжнародними організаціями згідно з законодавством Грузії.

Стаття 48. Розгляд заяв і скарг у прокуратурі

1. Прокуратура згідно із законодавством та в межах своєї компетенції розглядає спеціальні заяви та скарги. Прокуратура також здійснює прийом громадян.
2. Заяви та скарги, які стосуються правопорушень, підлягають невідкладному розгляду.

Розділ X. Контроль за діяльністю прокуратури та використанням бюджетних коштів

Стаття 49. Парламентський контроль

Парламентський контроль за діяльністю прокуратури здійснюється шляхом заслуховування інформації Міністра юстиції. Ця інформація не стосується кримінального провадження, за винятком випадків, безпосередньо передбачених законодавством Грузії, міжнародними договорами та угодами.

Стаття 50. Президентський контроль

Президент Грузії як глава держави час від часу заслуховує інформацію Міністра юстиції або Генерального прокурора. Ця інформація не стосується кримінального провадження, за винятком випадків, безпосередньо передбачених законодавством Грузії, міжнародними договорами та угодами.

Стаття 51. Судовий контроль

Здійснення прокуратурою слідчих і процесуальних дій, що обмежують визначені Конституцією Грузії права людини і свободи, допускається на підставі вмотивованого рішення суду в установленому законодавством Грузії порядку.

Стаття 52. Контроль за використанням державних коштів та видатками

Контроль за видатками та використанням виділених прокуратурі державних коштів та інших матеріальних цінностей держави здійснюється Контрольною палатою Грузії.

Розділ XI. Перехідні положення

Стаття 53

1. Прокуратуру як установу реорганізовано і створено у системі Міністерства юстиції.
2. Прокуратура Грузії як установа, яка знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, є правонаступником прокуратури Грузії.
3. Прокуратура Грузії як установа, що знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції, забезпечує виконання справ, порушених прокуратурою, відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу Грузії.

4. Міністр юстиції Грузії забезпечує відповідність правових актів.
5. Нормативні акти, видані Генеральним прокурором Грузії, мають законну силу до здійснення діяльності, передбаченої у § 4 цієї статті.
6. Уряд Грузії забезпечує передачу до прокуратури Грузії як установи, що знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, грошових знаків, які були видані прокуратурі, на день набрання чинності цим законом.
7. Міністр економічного розвитку забезпечує виділення необхідного майна для функціонування (включаючи майно, що знаходиться на балансі прокуратури) прокуратури як установи, яка знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, згідно з законодавством Грузії.
8. Міністр юстиції до 1 березня 2009 р. забезпечує підготовку законодавства, яке визначить місце юридичної особи публічного права – Служби правової допомоги, яка сьогодні знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, у системі державних органів.

Розділ XII. Заключні положення

Стаття 54. Набрання чинності законом

1. Цей закон набирає чинності через 15 днів з дня свого опублікування, за винятком § 6 та 7 статті 53.
2. § 6 та 7 статті 53 та § 7 статті 54 набирають чинності з дня опублікування.